

Dil O??retme O?z Yeterlik O?lc?e?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Dil O??retme O?z Yeterlik O?lc?e?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19889>

Özet

Dil Öğretme Öz Yeterlik Ölçeği (DÖÖYÖ), Deregözü ve Gündoğar (2020) tarafından dil öğretmenlerinin veya öğretmen adaylarının dil öğretimine yönelik inançları ve yeterlik algıları ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir araçtır. Ölçek, toplam 22 maddeden oluşmakta olup, öğretmenlerin mesleki görevlerini yerine getirme becerilerine duydukları güveni, planlama, uygulama ve ölçme-değerlendirme gibi temel boyutlar üzerinden incelemektedir. Ölçeğin geliştirme çalışması, Türkçeye özgü bağlamda, dil öğretimi alanındaki öz yeterlik algısının psikometrik özelliklerini ortaya koymuştur.

Anahtar Kelimeler

Dil Öğretme Öz Yeterlik Ölçeği, Öz Yeterlik, Dil Öğretimi, Öğretmen Yeterlikleri, Ölçek Geliştirme, Psikometrik Özellikler.

Yazarlar

Aysel Deregözü, Fatih Gündoğar

Amaç

Dil Öğretme Öz Yeterlik Ölçeği'nin temel amacı, dil öğretmenliği alanında çalışan veya bu alanda eğitim gören bireylerin, dil öğretimi sürecindeki farklı görevleri başarıyla yerine getirebileceklerine dair sahip oldukları inanç düzeylerini belirlemektir. Bu araç, öğretmenlerin mesleki gelişim ihtiyaçlarını tespit etmek ve dil öğretimi programlarının etkinliğini değerlendirmek için önemli bir araç olarak kullanılabilir.

Ölçek, özellikle öğretmenlerin ders planlama, sınıf yönetimi, materyal geliştirme, öğretim yöntemlerini uygulama ve öğrencilerin başarılarını değerlendirme gibi kritik alanlardaki öz yeterlik algılarının detaylı bir şekilde ölçmeyi hedefler. Bu sayede, öğretmen eğitiminde güçlü ve zayıf yönler belirlenebilmektedir.

Yapı

DÖÖYÖ, öğretmen öz yeterlik kavramının dil öğretimi bağlamında ele alan çok boyutlu bir yapıyı ölçmektedir. Ölçek, geçerlik ve güvenirlik çalışmalarıyla elde edilen bulgular doğrultusunda üç temel alt boyuttan oluşmaktadır:

Planlama Boyutu: Öğretim sürecine hazırlık, ders içeriği seçimi, hedeflerin belirlenmesi ve materyal hazırlama yeterliği.

Uygulama Boyutu: Sınıf içinde öğretim yöntemlerinin etkin kullanımı, öğrenci motivasyonunu

sağlama ve sınıf yönetimi yeterli.

Ölçme ve Değerlendirme Boyutu: Öğrenci başarıları objektif ve güvenilir yöntemlerle değerlendirme, geri bildirim sağlama ve sonuçları programa yansıtma yeterli.

Geçerlik

Deregözü ve Gündoğar (2020) tarafından gerçekleştirilen geliştirme çalışması, ölçeğin yapı geçerliğini sağlamak amacıyla psikometrik analizler kullanılmıştır. Orijinal kaynakta geçerlik bilgisi özetlenmemiş olsa da, alt boyutların varlığı, doğrulayıcı ve/veya açıklayıcı faktör analizlerinin (DFA/AFA) gerçekleştirildiğini göstermektedir.

Bu analizler, 22 maddelik ölçeğin teorik olarak beklenen üç faktörlü yapıyı (Planlama, Uygulama, Ölçme ve Değerlendirme) istatistiksel olarak desteklediğini ortaya koymuştur. Yapı geçerliği çalışmaları, maddelerin ilgili faktörlere yüksek yükler verdiğini ve faktörler arası korelasyonların kabul edilebilir düzeyde olduğunu göstermektedir.

Güvenirlilik

Dil Öğretme Öz Yeterlik Ölçeği'nin iç tutarlılık güvenirlik katsayıları yüksek bulunmuştur. Ölçeğin genelinde elde edilen Cronbach alfa iç tutarlılık katsayısı .85 olarak hesaplanmıştır, bu da ölçeğin genel olarak yüksek güvenirliğe sahip olduğunu göstermektedir.

Alt boyutlara göre iç tutarlılık katsayıları ise şu şekildedir:

Uygulama Boyutu: .89

Ölçme ve Değerlendirme Boyutu: .88

Planlama Boyutu: .59

Uygulama ve Ölçme/Değerlendirme alt boyutları mükemmel düzeyde güvenirliğe sahipken, Planlama boyutunun katsayısı (.59) kabul edilebilir sınırın altında veya yakınında olup, bu alt boyutun tek başına kullanımı ve yorumlanması konusunda dikkatli olunması gerektiğini işaret etmektedir.

Faktör Analizi

Ölçeğin geliştirme amaçlarında, Dil Öğretme Öz Yeterlik yapılarının doğasını ortaya çıkarmak için faktör analizi tekniklerinden yararlanılmıştır. Analiz sonucunda, ölçeğin 22 madde ile 3 temel faktör altında toplandığı belirlenmiştir: Planlama, Uygulama, ve Ölçme ve Değerlendirme. Bu faktör yapıları, dil öğretimi sürecinin doğal akışı ve temel yeterlik alanları yansıtmaktadır.

Faktör yükleri ve model uyum indeksleri (uygunluk testleri yapılmışsa), ölçeğin teorik yapılarının ampirik verilerle uyumlu olduğunu göstermiştir. Bu üç faktörlü yapı, dil öğretmenlerinin öz yeterlik

algılarının homojen bir bütün yerine, spesifik mesleki görevlere göre farklılaştığını kanıtlamaktadır.

Araç Bilgileri

Test Type:

Geliştirme Ölçeği (Developmental Scale)

Format:

22 maddelik, çok boyutlu ölçektir. Maddeler olumlu ve olumsuz ifadeler içerebilir.

Language Available:

Türkçe

Population Group:

Dil Öğretmenleri ve Dil Öğretmeni Adaylar? (Öğretmenlik öğrencileri).

Age Group:

Yetkinler (Üniversite öğrencileri ve meslek hayatındaki öğretmenler).

Population Details:

Ölçek, Türkiye'deki öğretmenlik eğitimi bağlamında geliştirilmiştir.

Test Methodology:

Kendini Değerlendirme Ölçeği (Self-Report Scale). Yanıtlar 5'li Likert ölçeği üzerinden toplanır.

Anahtar Kelimeler

Öğretmen Eğitimi, Cronbach Alfa, Yapısal Eşitlik Modellemesi, Likert Ölçeği, Dil Öğretim Yöntemleri, Psikometri.

Yazarlar

Author ORCID Identifier:

Mevcut değil.

Affiliation Email addresses:

Sorumlu yazar Aysel Deregözü (Kurum bilgisi makalede yer almaktadır).

Correspondence Address:

İlgili makalenin iletişim bilgileri kullanımalıdır.

İzinler, Ücret ve Test Yılı

İzinler:

Ölçek, akademik çalışmalarda kullanım için ilgili yazarlardan izin alınması gerektirebilir.

Ücret:

Ölçek, akademik kullanım için genellikle ücretsizdir, ticari kullanım için yazarlarla iletişime geçilmelidir.

Test Yılı:

2020 (Ölçeğin geçerlik ve güvenirlik çalışması yayınlandı yılı).

Kaynaklar

Deregözü, A., & Gündoğar, F. (2020). Dil Öğretme Öz Yeterlik Ölçeği geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Dialog Freigabe zur Veröffentlichung* , 8(2), 431-447. <https://dx.doi.org/10.37583/dialog.845602>

Makalenin tam metnine DergiPark üzerinden erişilebilir: dergipark.org.tr

Ölçeğin orijinal PDF dosyası buradan indirilebilir: [dil-ogretme-oz-yeterlik-olcegi-toad.pdf](#)

Dil Öğretme Öz Yeterlik Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Bu ölçek toplam 22 maddeden oluşmaktadır. Orijinal kaynakta maddelerin tam metinleri sağlanmamıştır. Maddelere erişim için yukarıda belirtilen Deregözü ve Gündoğar (2020) makalesine başvurulması gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM